

Załącznik nr 1c)

Do zasad funkcjonowania kontroli zarządczej
w Starostwie Powiatowym w Pszczynie

**Procedura identyfikacji, analizy oraz określenia reakcji na ryzyko z zastosowaniem arkusza roboczego programu MS Excel pn.
„rejestr.zarządzanie ryzykiem.xls”, dostępnym w systemie TALGOS.**

<u>Etap analizy ryzyka</u>	<u>Sposób wypełnienia arkusza</u>
<p>1.Określenie celów i zadań komórki w rocznej perspektywie. Pierwszym etapem prac jest ustalenie celów i zadań poszczególnych komórek organizacyjnych Starostwa w oparciu o Regulamin Organizacyjny Starostwa oraz budżet powiatu.</p>	<p>1.Wiersz 2 – Należy określić i wpisać cel/cele jakie komórka ma do osiągnięcia w ciągu roku. W drugiej części wiersza. Ponadto w wierszu tym należy wpisać oznaczenie komórki organizacyjnej Starostwa. 2.Kolumna 2 - Należy wskazać zadania jakie komórka realizuje dla osiągnięcia celów. 3.Kolumna 3 - Dla powyższych zadań należy określić w miarę możliwości mierniki stopnia ich realizacji.</p>
<p>2. Identyfikacja zdarzeń/czynników ryzyka mogących zagrazić lub utrudnić realizację celu. Drugi krok - ustalenie poziomu „apetytu na ryzyko” (tj. wielkości ryzyka, jakie jednostka jest gotowa podjąć w celu realizacji celu zanim uzna, że konieczna jest interwencja.) Przykładowe kategorie zdarzeń/czynników ryzyka: - otrzymywanie niepełnych, nieadekwatnych, nieterminowych danych niezbędnych do realizacji zadań; - braki kadrowe; - zmieniające się przepisy prawa; - niewystarczające środki budżetowe; - wadliwe działanie infrastruktury sieciowej; - przewlekłe procedury przetargowe.</p>	<p>1. Kolumna 4 – Nie należy wypełniać - dotyczy budżetu zadaniowego. 2. Kolumna 5 – Należy określić zdarzenia/czynniki ryzyka, mogące mieć negatywny wpływ na realizację zadań i celów. 3. Kolumna 6 - W następnej kolejności należy określić, czy zidentyfikowane zdarzenie/czynnik ryzyka ma charakter ryzyka zewnętrznego (nie mamy wpływu) czy wewnętrznego (mamy wpływ). 4. Kolumna 7 – należy ustalić kategorię zdarzenia/czynnika ryzyka wg podziału: ryzyko finansowe/organizacyjne/legislacyjne/technologiczne/ fizyczne/ inne. 5. Kolumna 14 - Dla zidentyfikowanych zdarzeń należy ustalić poziom akceptowalnego „apetytu na ryzyko”, obrazującego poziom ryzyka jaki komórki organizacyjne są gotowe podjąć przy realizacji zadań. Poziom „apetytu na ryzyko” powinien zostać określony dla każdego zdefiniowanego zdarzenia w skali od 1 do 25 punktów (1 - . Tak określone przez kierowników komórek organizacyjnych poziomy „apetytu na ryzyko” w dalszym etapie prac podlegać będą weryfikacji przez Starostę.</p>

<p>3. Ocena zidentyfikowanych czynników ryzyka inherentnego (bez mechanizmów kontroli) i rezydualnego (po zastosowaniu mechanizmów kontroli) wraz z określeniem skuteczności mechanizmów kontrolnych.</p> <p>W celu ustalenia stopnia wpływu zdarzeń na realizację celów i zadań, należy dokonać oceny zdarzeń pod kątem prawdopodobieństwa ich wystąpienia oraz potencjalnych skutków ich negatywnych następstw.</p> <ul style="list-style-type: none"> Skala oceny prawdopodobieństwa zawiera się w przedziale liczb naturalnych od 1 do 5, gdzie: <ol style="list-style-type: none"> 1 – oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 0% do 20%; 2 – oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 21% do 40%; 3 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 41% do 60%; 4 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 61% do 80%; 5 - oznacza przedział prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia/ryzyka od 81% do 100% Skala oceny skutków następstw wystąpienia zdarzeń/ryzyk zawiera się w przedziale liczb naturalnych od 1 do 5, gdzie: <ol style="list-style-type: none"> 1 – oznacza minimalny negatywny skutek; 2 – oznacza niewielki negatywny skutek; 3 – oznacza średni negatywny skutek; 4 – oznacza poważny negatywny skutek; 5 – oznacza – bardzo poważny negatywny skutek. 	<ol style="list-style-type: none"> Kolumna 8 – Należy wskazać oszacowane w skali 1-5 prawdopodobieństwo wystąpienia zidentyfikowanego zdarzenia. Kolumna 9 - należy wskazać szacowany w skali 1-5 skutek przewidywanych niekorzystnych zdarzeń. Kolumna 10 - przedstawiony zostanie w sposób automatyczny wynik obliczenia prawdopodobieństwa oraz skutku zdarzenia/czynnika ryzyka dla ryzyka inherentnego (PxS). Kolumna 11 - należy przedstawić istniejące już mechanizmy kontrolne wdrożone w komórce, służące minimalizacji ryzyka niezrealizowania zadania. Kolumna 12 - należy dokonać oceny skuteczności wskazanych wcześniej mechanizmów kontrolnych, w skali 1-25 punktów, gdzie: <ol style="list-style-type: none"> 1- Oznacza bardzo słabą skuteczność mechanizmów kontrolnych, 25- oznacza bardzo dużą skuteczność mechanizmów kontrolnych. Kolumna 13 – przedstawiona zostanie w sposób automatyczny wartość ryzyka rezydualnego dla danego zdarzenia (różnica oceny szacowanego ryzyka inherentnego oraz skuteczności mechanizmów kontrolnych).
<p>4. Analiza wyników oceny ryzyka na poziomie zadań oraz określenie czynności zmierzających do minimalizacji ryzyka.</p> <p>Należy dokonać porównania ustalonego na etapie planowania poziomu „apetytu na ryzyko” z szacunkową wartością ryzyka</p>	<ol style="list-style-type: none"> Kolumna 15 - W wyniku automatycznego porównania wskazanych wielkości, w ramach poszczególnych zidentyfikowanych zdarzeń/czynników ryzyka wskazana zostanie informacja o sposobie dalszego postępowania. Możliwe są dwa warianty: <ul style="list-style-type: none"> - „Ryzyko akceptowalne” - gdy oszacowany poziom ryzyka rezydualnego zdarzenia jest niższy aniżeli

<p>rezydualnego (tj. po zastosowaniu określonych mechanizmów kontroli).</p> <p>Program, w zależności od wyniku przewiduje następujące kategorie reakcji na ryzyko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akceptacja – niepodjęcie działań dodatkowych mających ograniczyć prawdopodobieństwo lub skutek wystąpienia danych zdarzeń; - dzielenie się – podjęcie działań mających na celu ograniczenie prawdopodobieństwa i efektów ryzyka poprzez przekazanie całego lub części ryzyka innemu podmiotowi, np. zakup polis ubezpieczeniowych; - ograniczenie – podjęcie działań w kierunku ograniczenia prawdopodobieństwa lub skutku wystąpienia danego zdarzenia, poprzez podjęcie działań zmierzających do minimalizacji ryzyka; - unikanie – odejście od działań, które wiążą się z ryzykiem. 	<p>wskazany poziom „apetytu na ryzyko” dla danego zdarzenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Reakcja na ryzyko” - gdy oszacowany poziom ryzyka rezydualnego zdarzenia/ryzyka jest wyższy aniżeli poziom „apetytu na ryzyko”, należy dokonać wyboru jednej z sugerowanej automatycznie możliwości reakcji na ryzyko (tj. akceptacja – dzielenie się – ograniczenie – unikanie). <p>3. Kolumna 17 - należy przedstawić krótki opis działań, które mają służyć minimalizacji zdefiniowanych ryzyk.</p>
<p>5. Określenie osób odpowiedzialnych za wdrożenie działań.</p>	<p>1. Kolumna 18 – Kierownik komórki wyznacza osobę odpowiedzialną za realizację wskazanych działań.</p>
<p>6. Określenie terminu wdrożenia oraz charakteru działań zmierzających do minimalizacji ryzyka.</p>	<p>1. Kolumna 20 - Dla wskazanych działań należy określić termin ich wdrożenia. W przypadku czynności realizowanych w sposób ciągły należy wpisać informację „na bieżąco”.</p> <p>2. Kolumna 21 - każdorazowo zawarta będzie informacja generowana automatycznie nt. terminu pozostałego do wdrożenia wskazanych mechanizmów kontroli.</p> <p>W przypadku gdy reakcja na zidentyfikowane ryzyko będzie realizowana na bieżąco lub w przypadku gdy wartość ryzyka rezydualnego będzie niższa aniżeli wartość akceptowalnego poziomu „apetytu na ryzyko”- nie zostanie określony termin pozostały do wdrożenia reakcji na ryzyko (komunikat: „brak daty”).</p>